

Aan het College van B&W en de Gemeenteraad van Heeze-Leende
 het College van GS en Provinciale Staten van Noord-Brabant
CC Dorpsraad Sterksel
 Brabants Burgerplatform

datum: 31 oktober 2020

betreft: emissie vergunning mestvergisting Sterksel

Geachte mevrouw, mijnheer,

Vooraf: Mestfabrieken zijn niet de oplossing. Niet voor het klimaat, niet voor de energietransitie en al evenmin voor de transitie van de landbouw. Mestfabrieken vormen nu vooral een probleem. De echte oplossing ligt dicht bij de bron: verwerking van de mest bij de stal. Beter nog: zorg voor minder mest, zet in op krimp van de veestapel. Dan heb je minder problemen op álle fronten.

Ter zake: Aan de ene kant van Sterksel is de sanering van de mestvergister van het VIC-Sterksel van de WUR bijna voltooid. Dat ging niet zonder slag of stootⁱ, ook al lag deze mestvergister letterlijk op de rand van een natuurgebied. Met de sanering komt er een einde aan de forse belasting van de neus van omwonenden en passerende recreanten én de aantasting van de natuur in de omgeving.

Tegelijkertijd echter wordt aan de andere kant van Sterksel, op het terrein van Poort 43, het vergistingsproces opgestart in de grootste biogas producerende mestfabriek van Europa: 11 silo's waar 250.000 ton per jaar in gaat en 24 miljoen m³ gas uit komt. Het College van B&W van Heeze-Leende laat bovendien in de kleine lettertjes van de bestuursrapportage 2020 weten dat er verkennende gesprekken gevoerd worden voor een tweede mestfabriekⁱⁱ. De verontruste inwoners van Sterksel die eerder in het Eindhovens Dagblad hun zorgen kenbaar maakten onder de kop: "dit dorp zakt nog eens weg in de stront"ⁱⁱⁱ, konden wel eens een vooruitziende blik hebben gehad.

Het Amerikaanse bedrijf Blue Sphere dat nu deze mega-gasvergister bij Sterksel neerzet, bezwoer de bewoners van Sterksel in juni 2019, nog voor de bouw van start ging, dat er geen vuiltje aan de lucht zou zijn: we gaan hier de beste technieken gebruiken en met gesloten systemen werken om emissies te voorkomen. In augustus van dit jaar, als de bouw bijna zijn hoogste punt heeft bereikt, wordt op de website gesteld dat "een biofilter ervoor gaat zorgen dat de geur reukloos wordt, waarbij restgeur wordt afgezogen en middels een luchtwasser wordt nagezuiverd tot geurvrije lucht."^{iv}

In een recent artikel in het Eindhovens Dagblad wordt de stellige toezegging dat er reukloos / geurvrij gewerkt gaat worden, nog eens herhaald als ambitie: "we gaan ons stinkende best doen om geurloos te produceren."^v Liebrechts van Poort 43 stelt daar dat de combinatie van luchtwasser en biofilter die hiervoor gebruikt gaat worden zich in de loop der jaren bewezen heeft.

Het Brabants Burgerplatform onderbouwt haar eerder geuite twijfels aan dit sprookjesachtig perspectief in een opiniestuk in het Eindhovens Dagblad.^{vi} Er wordt daarin verwezen naar de stevige vraagtekens die gezet worden bij luchtwassers op mestverwerkingsinstallaties in het rapport 'Knelpunten in Mestverwaarding' van het Kenniscentrum Mestverwaarding, geschreven in opdracht van het ministerie van LNV.^{vii} Blue Sphere wordt gevraagd de eerdere beloften en mooie woorden waar te maken door zelf de emissie te minimaliseren in de revisievergunning die voorbereid wordt.

Het IVN Heeze-Leende sluit zich aan bij dit pleidooi voor een absolute minimalisatie van de vergunde emissies voor zo'n groot complex vergisters zo dicht bij omwonenden en de kom van Sterksel. De inwoners van het dorp hebben het vooruitzicht dat ze nog jaren overlast hebben van het vrachtverkeer van en naar Poort 43 dat dag in dag uit door het dorp dendert. Daar komen nu de extra transporten voor de aanvoer van mest en de afvoer van digestaat en afvalwater bij. En daarbovenop komt nu, naar wij vrezen, ook de overlast van stank. Want in de opstartfase waren er al klachten van geuroverlast vanuit het dorp. Maar bij Poort 43 hebben ze niets geroken. Daarom, laten we voorkomen dat met deze mestvergister van Blue Sphere een nieuw hoofdstuk wordt toegevoegd aan het zwartboek van misstanden op dit bedrijventerrein. Zij lijken wel eens de enige constante te vormen in het rijtje Reiling, Chijnsgoed, Poort 43.

Wij roepen de gemeente en de provincie op hun verantwoordelijkheid te nemen bij het adviseren over c.q. het daadwerkelijk verlenen van een revisievergunning. Pas op basis van voortschrijdend inzicht én de lessen uit het verleden alsnog het voorzorgsbeginsel toe. Laat Blue Sphere de toezeggingen en beloften waar maken. Zet de geuroverlast vast op een minimum. Controleer daarop en zorg voor adequate handhaving. Daarmee wordt niet alleen de overlast, maar ook het risico voor de volksgezondheid beperkt. Want waar stank vrij komt gaan ook andere zaken de lucht in.^{viii}

Denkt u zich eens in wat voor een klap het zal geven, als er iets mis gaat met de duizenden kubieke meters gas onder al die grijze kappen? Dan begrijpt u, dat wij los van de opstapeling van emissies, absoluut niet nog eens zo'n mega-gasfabriek op Sterksel willen. Zoveel lering hebben wij uit Enschede wel getrokken.

met vriendelijke groeten,

namens de Werkgroep Milieu en Landschapsbehoud,

Henk Groenemans, voorzitter

ⁱ voor een overzicht van de activiteiten die op het laatste nippertje uiteindelijk geleid hebben tot de sanering van het VIC-Sterksel, zie <https://brabantsburgerplatform.nl/nieuws/hiep-hiep-geen-verkoop-van-vic-sterksel/>

ⁱⁱ zie het antwoord op vraag 12 onder agendapunt 7, in het een na laatste document bij <https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/heezeleende/389a8f59-cf15-4469-92ee-83ec75b7d17a>

ⁱⁱⁱ zie <https://krant.ed.nl/titles/eindhovensdagblad/7155/publications/8652/pages/30>

^{iv} zie <http://poort43.nl/nieuws/afgelopen-maand-is-er-tijdens-de-zomervakantie-hard-doorgewerkt-aan-de-bouw-van-de-vergister/id=24>

^v zie <https://www.ed.nl/cranendonck-heeze-leende/wakker-worden-met-de-stank-van-rubber-in-sterksel-zien-ze-nog-een-mestvergister-niet-zitten~a51c0e7f5/>

^{vi} zie <https://krant.ed.nl/titles/eindhovensdagblad/7155/publications/10446/articles/1237322/41/2>

^{vii} zie pagina 17 <https://www.mestverwaarding.nl/kenniscentrum/541/rapport-knelpunten-in-mestverwaarding>

^{viii} idem, pagina 18